

Inspektionen för vård och omsorg

BESLUT

2019-11-18 Dnr 10.1-35528/2019

1(1)

Ert dnr 30377/2019

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Remissvar avseende ny handbok kring tillämpningen av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU: Kap 1 och 12-18 i handbok om socialnämndens handläggning av LVU-ärenden för synpunkter

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) svarar på Socialstyrelsens önskemål om synpunkter i bifogad svarsblankett. Ärendet avslutas härmed.

Beslut i detta ärende har fattats av tf avdelningschefen Maria Björklund. I den slutliga handläggningen har tf avdelningsjurist Therese Breeding Rovai deltagit.

Inspektionen för vård och omsorg

Maria Björklund

Therese Breeding Rovai

Svarsblankett rörande kapitel 1 och 12-18 av ny LVU handbok

Instruktioner

Denna svarsblankett innehåller tre delar:

1. Plats för uppgifter om den organisation som lämnar synpunkter
2. Skattningsfrågor om utkastet till handbok
3. Plats för fritt skrivna synpunkter om handboken

1) Uppgifter om organisationen som lämnar synpunkter

Namn på kommun/myndighet/organisation

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Namn och telefonnummer till dig som har fyllt i blanketten för organisationens räkning

Camilla Oit, 010-788 58 50
Åsa Dalman, 010-788 57 36

Om du har valt att läsa specifika avsnitt/kapitel i handboken, ange gärna vilka

2) Skattningsfrågor om utkastet till handboken

Vi ber er skatta innehållet i det utkast ni har fått ta del av utifrån nedanstående frågor. Sätt en markering i någon av kryssrutorna (som motsvarar en skala) där endast de yttersta svarsalternativen finns angivna: 1= motsvarar inte alls, 6= motsvarar helt.

I vilken grad motsvarar handboken (i de delar som du hittills har tagit del av) era förväntningar på:

a) *att bidra till att till att socialtjänsten får vägledning vid handläggning av ärenden rörande LVU?*

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i någon av delarna för att omdömet ska bli högre?

Se nedan under punkt 3, fritt skrivna synpunkter.

b) *att ha ett relevant innehåll?*

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i någon av delarna för att omdömet ska bli högre?

Är det exempelvis något avsnitt som behöver förtydligas, finns det något som bör kortas ned, eller saknas något?

c) *att vara läsbar - att ha ett tillgängligt språk och format?*

- 1 Motsvarar inte alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 Motsvarar helt

Vad kan förbättras i någon av delarna för att omdömet ska bli högre?

3) Fritt skrivna synpunkter om kapitel 1 och 12-18 i handboken

I det inledande avsnittet, 1.1 (s. 4f), där reglering som innefattar skydd för fri- och rättigheter presenteras, nämns regeringsformen och Europakonventionen. För att bli mer komplett borde rimligen även barnkonventionen räknas upp där. Detta oavsett att det kommer en närmare presentation av barnkonventionen i avsnitt 1.2.

I avsnitt 1.4.2 (s. 14) finns en redogörelse för att vad som är bäst för den unge ska vara avgörande vid beslut enligt LVU, och att LVU därmed sträcker sig längre än barnkonventionens krav på att se till barnets bästa. Stycket inleds med en hänvisning till en bestämmelse i SoL, som också anger att *vid beslut eller andra åtgärder om vård- eller behandlingsinsatser ska vad som är bäst för barnet vara avgörande* (1 kap. 2 § andra stycket). Det blir lite märkligt att hänvisning sker till just den bestämmelsen i SoL, då den övergripande regeln enligt SoL är att *vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas* (1 kap. 2 § första stycket). Dvs. vad är syftet med att nämna en SoL-bestämmelse som ställer samma krav som LVU (utan att gå närmare in på SoL-bestämmelsen i fråga)? Borde det inte snarare vara en jämförelse med det generella kravet enligt SoL som ska stå med eller i vart fall ta bort kursiveringen i LVU-delen?

Avsnitt 12 s. 20: Det ansvar som ankommer nämnden utifrån bestämmelserna i 11 § LVU är många gånger otydligt. Socialtjänsten kan behöva mer vägledning i detta avseende.

I avsnitt 12.2.1.4 (s. 26) redogörs för nämndens behörighet att ansöka om insatser enligt LSS för ett barns räkning. Först står det att nämnden inte har sådan behörighet sedan redogörs för praxis där nämnden ansetts ha sådan behörighet avseende LVU-placerade barn. Med nuvarande formulering blir stycket svårläst/svårförståeligt eftersom andra meningen framstår som en ren motsats till första meningen. Andra meningen skulle med fördel kunna omformuleras och inledas med exempelvis "När ett barn är placerat med stöd av LVU har dock kammarrätten....". (Varvid "dock" i så fall bör strykas i sista meningen. IVO skulle förorda att det står "för ett barns räkning" i första meningen.)

I avsnitt 12.3.1.3 (s. 28) redogörs för vad som gäller vid placering av barn/unga under en tillfällig tidsperiod, vid akut uppkomna situationer. I stycket nämns inte alternativet jourhem. Varför? Är det inte ganska vanligt att kommunerna har tillgång till/överenskommelse med något/några (redan utredda) jourhem för just akuta situationer? Så som stycket är formulerat idag kan inte IVO se vilken typ av situation som formuleringen tar sikte på, förtydliga gärna med exempel.

Avsnitt 12.3.2.1 (s. 29) handlar om vad som menas med att vård med stöd av LVU ska inledas utanför hemmet, dvs. vad som är det egna hemmet. I andra stycket beskrivs att JO uttalat att det vid gemensam vårdnad får anses godtagbart att LVU-vård inleds hos den förälder där barnet inte bor mer varaktigt. Som läsare ställer man sig då frågan vad som gäller vid växelvis boende, dvs. när det inte går att fastställa ett mer varaktigt boende hos den ene? Det kanske är så att det inte finns något rättsligt avgörande/uttalande angående den situationen. Det kan i så fall med fördel tas med att rättsläget är oklart avseende sådana situationer. Eftersom det är en vanligt förekommande företeelse med växelvis boende.

s. 33: Under avsnitt 12.4.2 om särskilda befogenheter kan det med fördel framgå att motsvarande bestämmelser finns i LSU. För tydlighetens skull kan också läggas till en hänvisning till 42 § LVU, där det framgår vilka beslut gällande de särskilda befogenheterna som är möjliga att överklaga.

Tack på förhand!